

а к а д е м і ч н а ПАНОРАМА

Інформаційне видання Національного університету «Києво-Могилянська академія» Лютий 2005

“Видатному учаснику Помаранчевої революції”

Помаранчева революція здійснилась! Вона змінила ставлення світу до України. Вона змінила кожного з нас. У цьому незворотному процесі особливу позицію зайняв Національний університет “Києво-Могилянська академія”. Помаранчеві колонні могилянців на чолі з президентом НаУКМА В'ячеславом Брюховецьким із першого дня були в епіцентрі листопадових подій на Майдані.

Рішенням Революційної Ради командирів Помаранчевої революції пам'ятним знаком “Видатному учаснику Помаранчевої революції” 25 лютого 2005 року нагороджено президента НаУКМА В'ячеслава Брюховецького. З найвищою нагородою Вас, пане Президенте!

Могилянська громада

Анонс

“Поезія Ліни Костенко в часах перехідних та вічних”

18 березня 2005 року в Національному університеті “Києво-Могилянська академія” відбудеться круглий стіл “Поезія Ліни Костенко в часах перехідних та вічних”. Організатор його – кафедра філології НаУКМА. До участі в заході запрошені: В'ячеслав Брюховецький, професор, доктор філологічних наук, президент НаУКМА, Володимир Моренець, професор, доктор філологічних наук НаУКМА, Володимир Панченко, професор, доктор філологічних наук НаУКМА, Іван Дзюба, член-кореспондент НАН України, Микола Ільницький, член-кореспондент НАН України, Тарас Салига, професор Львівського національного університету імені Івана Франка, Лариса Брюховецька, редактор журналу “Кіно-театр”, Анатолій Яковець, доцент Могилянської школи журналістики, Володимир Базилевський, поет, Дмитро Дроздовський, студент НаУКМА.

Круглий стіл проведе В'ячеслав Брюховецький, президент НаУКМА

День відкритих дверей

Національний університет “Києво-Могилянська академія” запрошує на ДЕНЬ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ ТА ТЕСТ-ОЛІМПІАДУ НаУКМА 17 квітня 2005 року, неділя

Культурно-мистецький центр НаУКМА, вул. Іллінська, 9 (ст. метро “Контрактова площа”).

У ПРОГРАМІ:

Презентація НаУКМА для старшокласників та їхніх батьків. Інформація про навчання та особливості прийому, про відмінності НаУКМА від інших вищих навчальних закладів.

Спілкування з представниками факультетів. Можливість придбання навчально-методичної літератури (тестів, довідника для вступника), продукції видавництва “КМ Академія” та “Дух і літера”, журналу “Кіно-Театр”.

Тест-олімпіада НаУКМА-2005 – для вступників на спеціальності “Фізика” та “Хімія”. Переможці будуть зараховані студентами Академії.

Вартість участі в тесті-олімпіаді та пробному тестуванні становить 80 грн.

Пробне вступне тестування “ПЕРЕВІР СЕБЕ” за оригінальними тестами 2004 року (українська та англійська мови, математика, правознавство, історія Києво-Могилянської академії, гуманітарний блок (за вибором – історія або українська та світова література), природничі науки – на вибір біологія, фізика або хімія.

Отримати додаткову інформацію та зареєструватися для участі в акції можна в Освітніх студіях при НаУКМА за адресою: вул. Набережно-Хрещатицька, 27 або за тел. (044)238-28-61.

У нашому випуску

Круглий стіл із гострими кутами
“Як узгодити комерційні
інтереси з потребами
української культури”

Стор. 2–8

Molode.com.ua

слухай нас на УКХ 69,68 МГц

Могилянське
“Молоде радіо”

Стор. 9

Невечерність
Івана Марчука

Стор. 10

Культура

“Моління про чашу” української культури почалося давно і все ще триває. Чому? Тому що позаду десятиліття нівеляції та бездоріжжя. Тому що зараз, на порядку денному, – величезний галасливий натовп проблем. І тому що, зрештою, Україна занадто багата на духовні ресурси. Культура – це завжди значно більше, ніж ми вкладаємо в це поняття. Про все це і не тільки міркували вголос учасники круглого столу “Як узгодити комерційні інтереси з національними потребами української культури”, що від-

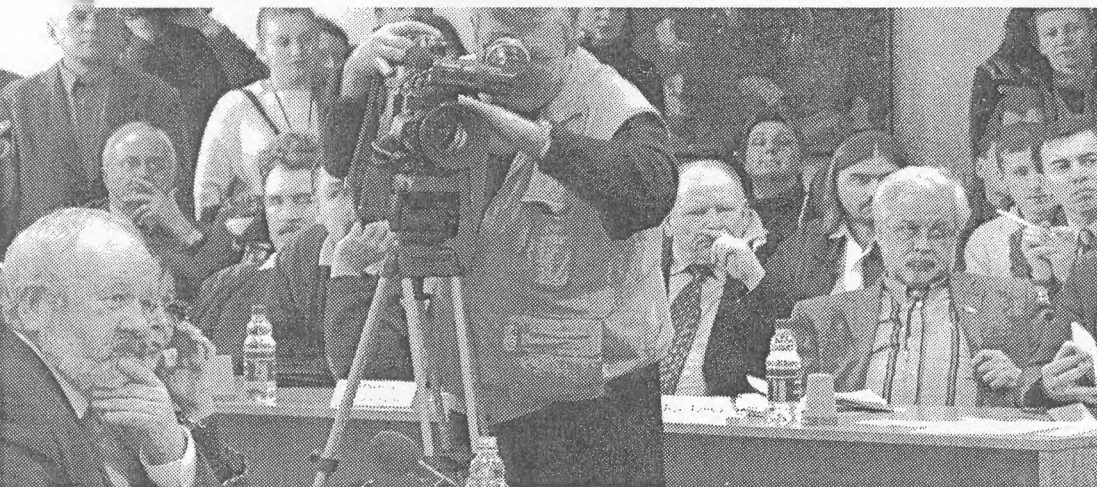
начають, то ця настанова абсолютно нічого в собі не несе. Грамотна детермінація національних інтересів не передбачає жодних закличних абстракцій. Вся безкрая бюрократична машина колишнього держапарату не спромоглася підійти впритул до грамотного формулювання національних інтересів.

Національні інтереси мають багато вимірів, один із них – вимір культурний. Про цей вимір і йшлося на круглому столі в Києво-Могилянській

Блиск та злидні української культури, або культурний кросворд для нової влади

Круглий стіл із гострими кутами

“Як узгодити комерційні інтереси з потєбами української культури”

бувся 8 лютого в Києво-Могилянській академії.

У самій назві заходу, як це не дивно, закладено одразу два проблемних масиви. Якщо факт наявності цілого анклаву проблем української культури є очевидним без коментарів, то закладену в понятті “національні інтереси” болісну проблемність можна і не взяти до уваги. А вона таки є. За тринадцять років формально незалежного буття українська політична еліта так і не спромоглася сформулювати, в чому полягають національні інтереси України! Річ у тім, що абстрактно-пафосні сентенції на кшталт: “Національні інтереси України полягають у захисті власного державного суверенітету, розвитку ринкових відносин та підтримці української культури”, – є банальною словотворчістю, якою нас годували всі ці роки. Це все одно, що сказати водієві-початківцю: “Коли їдеш, дивися на дорожні знаки”. Але ж якщо він не знатиме, що вони оз-

академії. Під могилянським дахом зібралися представники сучасної культурної еліти України, чиновники від культурної сфери, журналісти, студенти. Вони говорили про реалії комерціалізації української культури, про її проблеми та шляхи їх подолання. Зрозуміло, що сказати краще та правильніше, ніж говорили ці люди, неможливо. Цей круглий стіл став черговою маніфестацією правди про українську культуру, про її блиск та про її злидні. У сфері правового, фінансового, інформаційного, організаційного забезпечення розвитку української культури на державному рівні витворився великий вакуум, який треба терміново ліквідовувати. Очолованому Оксаною Білозір Міністерству доведеться вирішувати великий складний кросворд.

На круглому столі було задекларовано основні завдання-пункти цього кросворду. Нижче наводиться авторський порядок викладу цих пріоритетних завдань.

1. Українська культура, мистецтво, як, зрештою, і будь-яка сфера діяльності, може повноцінно розвиватися лише за умови налагодженого, відпрацьованого, всіляко підтримуваного наступництва молодого генерацією старших поколінь. “Золота нитка традиції”, про яку свого часу писала Ольга Кобилянська, має підхоплюватися молодими й талановитими. Український кінорежисер Роман Балаєн говорив про те, що культурний ренесанс треба починати з підтримки молоді.

Скажімо, торік Київський державний університет театру, кіно і телебачення ім. Карпенка-Карого випустив 17 режисерів. Де вони?.. Саме молодь треба максимально підтримувати фінансово, не зважаючи, наскільки окупними будуть виділені гроші. З цього все починається. А без цього все вичерпується і, зрештою, закінчується.

2. Український інформаційний простір, за висловом Оксани Забужко, “колонізований Росією”. Фактично українська культура всі ці роки розвивалася в умовах інформаційного вакууму. В сучасному наскрізно інформатизованому та комунікативізованому світі без медіа промощену культуру розвиватися не можливо. “Антинародною” було

на-звано інформаційну політику ЗМІ, для яких нормальною є практика популяризації російського культурного продукту за умов повного ігнорування вітчизняного.

Телеведучий 5-го каналу Андрій Шевченко говорив про потребу люстрації серед журналістів та створення громадських мас-медіа. Очевидно, що лише ефективна багатоканальна комунікація між українською культурою, українськими мас-медіа та українським соціумом здатна прорвати штучну греблю меншовартості та другорядності.

На світліні (на першому плані) :

В'ячеслав Брюховецький,
президент НаУКМА,

Микола Жулинський,
народний депутат, директор
інституту літератури НАН України,
Лесь Танюк,
народний депутат.

Продовження на стор. 3

Культура

3. Присутній на круглому столі лідер гурту ВВ Олег Скрипка говорив про дуже характерний і специфічний феномен – панування певних кланів в інформаційному та культурному просторі України. Як виявилось, проблема декланізації стосується не лише державного управління. За аналогією до бізнесово-адміністративних груп можна говорити і про культурно-адміністративні групи. Олег Скрипка звернув увагу, що існує загроза заміни одних кланів іншими. Епоха кланів і клік має піти в небуття. Хочеться сподіватися, що стара життєва істина "краще біду попередити, ніж боротися з нею", спрацює на всі сто.

4. "У нас дуже мало талановитих чиновників", – зазначив на круглому столі В'ячеслав Брюховецький. Саме від чиновників у комфортних кабінетах багато що залежить. Давно відома та проста істина, що розмір бюрократичної машини обернено пропорційний ступеню її ефективності. Можливість оптимізації чиновницького кураторства над культурною сферою вбачають у проектній системі, коли розробляються та фінансуються не широкомасштабні програми, а конкретні проекти. Таким чином, гарантується цільове прозоре використання виділених державою грошей.

5. Представник законодавчого цеху Микола Жулинський говорив, що бюджетна політика щодо культури повинна бути переглянута. У кількісному вимірі рівень державного фінансування повинен наближатися до позначки 1,5 – 1,7 % від ВВП. Крім того, новітній історії української культури просто невідомий такий феномен як прибутковий експорт власного культурного продукту. В українському бюджеті немає надходжень від експорту культури. Немає практики направлення надходжень від національної лотереї до недержавних фондів підтримки культури. Крім того, певний відсоток надходжень від ігрового бізнесу може і повинен направлятися на розвиток культури, проте цього немає ще й досі. Українська культура потребує цілої низки нових законів, змін до вже прийнятих. Скажімо, нагальною є потреба в повноцінному, з урахуванням усієї специфіки сучасного стану речей, законодавчому регулюванні кіно та театру. Закріплене в чинному законодавстві юридичне визначення театру як підприємства з надання послуг населенню, що дає можливість поставити театр в один ряд із крамницею або хім-

чисткою, видається неприпустимою законодавчою аномалією, яку треба усувати.

6. На круглому столі неодноразово лунала ідея створення громадської ради або ж низки громадських рад, які б могли працювати в одній зв'язці з Міністерством культури та мистецтва. Це фактично єдина оперативна та організована форма підтримки постійного контакту з чиновниками, які своєю розпорядчо-управлінською діяльністю розставляють крапки в багатьох питаннях.

Кінорежисер Олесь Санін говорив про насправді болісні та колючі реалії української культури: що може бути найвідразливішим для митця, ніж відчуття, що він в еміграції у власній країні. З кожним разом чергову не увагу все важче і важче пробачати. Нова влада просто зобов'язана йти назустріч митцям семимильними кроками. Громадські ради, з цієї точки зору, можуть дати дуже багато.

7. Президент Києво-Могилянської академії В'ячеслав Брюховецький під час однієї із вступних іспитових кампаній сказав, що він допомагає тим, що нікого не підтримує. У цих словах велика мудрість. Радянський патерналізм, беззастережну віру у всевладдя та батьківську опіку держави треба залишити в минулому.

Сьогодні в умовах західного конкурентного культурно-цивілізаційного простору треба покладатися, в першу чергу, на себе. А найперше і найзначніше завдання держави – в тому, аби створити рівні умови для всіх, хоча, звісно, є винятки в кожному правилі. І таким винятком у даному разі повинна бути молодь.

8. Окремо хотілося б виокремити просто блискучу ідею створення Інституту Сковороди за аналогією до німецького Інституту Гете, італійського Інституту Данте Аліґ'єрі. Ідея Інституту Сковороди несе в собі потужний заряд вітаїзму та сили, самобутності та масштабності української культури. Думки про втілення в життя цієї ідеї не повинні видаватися мріями. Ось саме в таких питаннях представникам виконавчої влади треба давати карт бланш на активні та масовані дії.

У цілому це є дуже схематизований виклад того ідейного конструктиву, який пролунав на круглому столі в Києво-Могилянській академії. Нова українська влада зобов'язана розв'язувати цей складний кросворд. Якщо всі відповіді будуть правильними та вчасними, то в центрі цього кросворду

вималюється нова українська культура, для якої розповіді про вчорашні біди та злидні будуть страшними спогадами або, ще краще, казками.

Жанна Безп'ятчук,
студентка Національного університету
"Києво-Могилянська академія"

На світлинах:

учасники круглого столу:
Ярослав Микитин, голова правління
ВАТ Каховського заводу
електрозварювального устаткування,
меценат

Ганна Чміль, мистецтвознавець

Роман Балаян, кінорежисер

Культура

Як узгодити комерційні інтереси з потребами національної культури?

Є два питання до самої постановки питання.

1. Чиї комерційні інтереси?

Не буває комерційних інтересів безіменних. Комерційні інтереси завжди чийсь. Хтось продає, хтось купує. Хтось робить на цьому гешефт. Слово гешефт і є синонімом комерційного інтересу. Чи мається на увазі велике коло гендлярів від культури, серед яких крутяться величезні гроші. І напрями тих грошових потоків. Чи впадають ті великі і малі грошові потічки, річечки, ріки й океани в

нації, як операційна система самоврядування і як, нарешті, стратегічний матеріал, з якого проектується і будується майбутнє нації.

Чи можуть бути або предмет такої дефініції, або складові такої дефініції предметом комерції? Складові національної культури – як-то: етнос, географія, магія, медицина, боготворення, міфологія, мистецтво, війна, агрокультура, революції, наука – завжди мали комерційну вартість як для самої національної культури, так і на експорт.

Завжди купувалися і продавалися авторські свідчення на винахід атомної

нодавчо надано протекціоністські пільги.

Дерибанити інформаційний простір, захоплювати його, створювати в ньому диверсії проти національної культури і прями нескінченні теракти проти цієї культури – має бути небезпечно.

Потрібно ввести в Кримінальний Кодекс України відповідні статті за порушення законів про національний простір України – позбавлення волі з конфіскацією фрагментів національного простору, а може, і смертну кару, щоб там не казали в Європі.

Треба навчитися захищати свою національну культуру, а не лише пишатися поклонінням сусіднім куль-

“Треба навчитися захищати свою національну культуру”

бомби чи виконання пісні про Байду, якщо й платили сліпим бандуристам копійками, купувалися і продавалися військові походи запорожців, мали свою комерційну вартість і битва під Конотопом, і битва під Бородами, отримав, хоч і недостатній, гонорар Коцюбинський за “Тіні забутих предків” і отримав п'ять років ув'язнення за “Тіні забутих предків” Параджанов.

Всі об'єкти і суб'єкти національної культури завжди мали і мають свою комерційну вартість, промощен, і піартехнології можуть маніпулювати тією вартістю, підвищувати її, або зводити нанівець, питання лише в тому, хто отримуватиме надприбутки.

Оскільки вартість, як феномен ринку, виникає лише в інформаційному просторі, то починати треба саме з інформаційного простору.

Варто визнати, хоча б і у Верховному суді, що національний інформаційний простір України сфальсифіковано і внаслідок цього прибрано до рук, а якщо точніше, то окуповано зовсім не національними суб'єктами діяльності на цьому окупованому інформаційному просторі.

Юридично визнавши факт окупації, слід також юридично, через систему законодавчої влади визнати, що інформаційний простір України є її стратегічним надбанням і ресурсом, і майбутнім, і він належить виключно державі Україна.

Усім, хто забажає працювати в національному інформаційному просторі і забажає в ньому заробляти мільярди будь-якими мовами, треба буде сплачувати відповідні до розмірів руйнації цього простору штрафи і прогресивні податки.

Національний простір в національному просторі мають бути зако-

турам як ознакою нашої європейськості.

В завдання національної культури треба ввести таку програму, по виконанні якої стало б економічно вигідно бути українцем.

Ющенко сказав, що бути українцем сьогодні модно.

Так.

Наступним гаслом Президента має бути таке: бути українцем економічно вигідно.

Бо мода – найбільш комерційний товар у світі.

Епоха комерційної цнотливості українських митців минула. Щоправда, платню за цноту традиційно отримують сутенери.

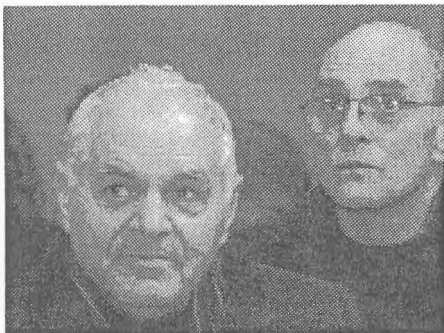
Питання на сьогодні насправді має бути сформульоване так: як зробити так, щоб бабло за дерібан культури хоча б частково діставалося дітям тієї сфальсифікованої на пеня національної культури.

А якщо серйозно і відповідально, то доручити Верховній Раді розробити систему законів, що повернуть національній культурі її авторські права і забезпечать їм найвищу комерційну вартість.

Система тих законів відома цілому світу, крім поки все ще сфальсифікованої, незалежної від тих законів України.

Юрій Іллєнко,
кінорежисер

На світлинах:
Юрій Іллєнко, кінорежисер та
Сергій Якутович, художник

державний бюджет, чи пересихають, як Амудар'я, ще до свого устя, розсмоктовуються по кишенях тих нелічених гендлярів.

Чи можемо ми в рамках цього круглого столу уточнити в постановці питання дефініцію “комерційні інтереси”?

2. Що мається на увазі під дефініцією “національна культура”? Про що будемо базарити?

Життя показує, що більшість і у Верховній Раді, і на Майдані, і в маршрутках по всій Україні свято вірять, що культура – це або Поплавський, Верка Сердючка, Могилевська, Рябчинський, Титанік і Гаррі Потер, або Оксана Білозір, Ніна Митрофанівна Матвієнко, Святослав Вакарчук і, як апогей сучасного культурного національного мейнстріму – Руслана з подвійними танцями, то з дикими, то з вовками. А Вовкун – тінювий режисер цієї національної культури.

На деяких маршрутках ці дві культури уживаються мирно, як на нашому прапорі.

Чи все-таки повернемо, хоча б у рамках цього круглого столу, поняттю “національна культура” її справжнє наповнення.

Національна культура як форма історичного становлення нації, як динамічна система самоідентифікації

Культура

Справа в тому, що в нас нема довіри до митця. І, як сказав В'ячеслав Брюховецький, у нас немає талановитих чиновників. Завдання талановитого чиновника – повірити талановитому художнику. І в цьому союзі вибухне все, що нам потрібно. На своєму особистому досвіді, натхненний працею із Юрієм Герасимовичем Ілленком, а потім натхненний розумінням мене в Києво-Могилянській академії, відкрили ми з моїм директором "Галерею Якутовича", знайшовся хлопець, який захотів допомогти, і зробили ми в цьому році вісім виставок.

Я не знаю, де ми брали гроші, але всі

Талановитий чиновник повірить

талановитому художнику

ці виставки були з плакатами, з буклетами, з листівками. В Івано-Франківську, у Львові, в Кам'янці-Подільському, в Тернополі, в Києві три. Жодна людина, до якої ми зверталися ні в Міністерстві культури та мистецтва, ні в Академії мистецтв нам не допомогла. Усі казали: хочете – робіть.

І ми робили, розуміючи, що 2004 рік – це рік сорокаріччя фільму "Тіні забутих предків". Думали, те, що робимо, нікому не потрібно, а де ми це зробили – і виявилось, що потрібно у Львові, Івано-Франківську, в Києві.

І ще хочеться. Хочеться, щоб повірили і допомогли. У мене лежить стос абсолютно нормальних проєктів, які можна зробити завтра. Я всюди звертався, але всюди відповіли просто: дякуємо. Де цей контакт? І тому, якщо держава розуміє, що ця людина працює на Україну, ця людина працює на мистецтво, а ця людина працює на культуру. Треба розбиратися, де культура, де мистецтво, де виховання людей, а де самоспалення.

Сергій Якутович,
художник

Мені здається є одна невелика, але дуже суттєва проблема. До сьогодні культуру захищали. Захищати культуру легше, ніж її творити. Якщо держава хоче захопити світ будь-яким чином, тоді вона знаходить гроші, для того, щоб підтримати це захоплення світу. Я пропоную зараз нам, хоча, може, це дуже божевільно, навчитися захоплювати світ. Не обов'язково захоплювати його вороже. Ми вміємо, і ми довели всьому світу, що ми можемо мирно захоплювати і владу, і світ. Якщо ми це зможемо зробити, тоді держава зможе митцям давати гроші на ці проєкти. Якщо ж держава буде обслуговувати захист культури, тоді будуть маленькі фінансові проєкти, для того, щоб Донецька область почула Закарпатські хори, закарпатські дітячі мистецтв почули донецьких. От і все.

Віктор Долішній.
Галерея Якутовича

Добре, що тут є Олег Скрипка. На його і на своєму прикладі я продемонструю, що в нас відбувалося і відбувається, з моєї точки зору. Коли я 19-тирічним студентом починав займатися музикою, в мене був один успішний приклад – група "ВВ" і Олег Скрипка. Це не політичний крок зараз для цієї ситуації, це – правда. Якби не було такого прикладу, я б не бачив у цьому смислу. Я – людина прагматична і розумію, що треба мати приклад, щоб розуміти, як діяти далі. Ми зробили щось трошки інше, в інший бік, бо в нас був приклад. До мене підходили молоді групи на Майдані й казали: "Ми маємо Вас за успішний приклад, ми хочемо продовжити це далі і ми бачимо смисл у цьому всьому".

Я думаю, не можна казати, що все так погано, принаймні в музиці. Я би сказав, що пішов достатньо позитивний процес, тому є багато прикладів.

Важливо мати успішний приклад

Я би хотів зупинитися на не суб'єктивних, а об'єктивних речах. Ми в науковій установі і замість того, щоб говорити про те, що є популярно і що слухають, краще сказати, що ми проводимо рейтинги, соціологічні опитування. Я би не сказав, що найпопулярнішою, принаймні у великих мільйонних містах, є Верка Сердючка.

Цей образ нав'язаний нам мас-медіа, і люди думають, що це популярно. Запитаймо тут у присутніх (звичайно, це не репрезентативна вибірка): в кого є диски "ВВ" чи "Океану Ельзи" і в кого з вас є диски Верки Сердючки. Я говорю зараз про міста України, а не про села чи маленькі міста. Тому не будемо заручниками того, що нам говорять по телебаченню. Довіряймо власному смаку, власному вибору, рівню культури і власній впевненості.

Найбільший критерій успішності для митців, я вважаю, – мати таку впевненість у тому, що ти робиш, щоб жодним негативним телевпливом чи державним впливом не можна було це зупинити. Особисто наш успіх пов'язаний, російською, не "благодаря, а вопреки". Ніхто з держави нам ніколи не допомагав, нічого хорошого від попередньої влади я не мав, але це не давало можливості нам не робити те, що ми робили, тому що люди нас любили.

Я би хотів, щоб цей приклад більшість молодих людей взяли на озброєння і не очікували тільки від держави чи Міністерства культури, освіти якихось кардинальних кроків.

Приклади найуспішніших проєктів, як у музиці, телебаченні, літературі в цій країні – це завжди було "вопреки, а не благодаря". Можливо, це погано, але ці люди досягали чогось завдяки

своїм амбіціям, таланту, самовпевненості, в хорошому розумінні цього слова. Їх треба культивувати.

Мені здається, що 90 відсотків творчого населення цієї країни мають дуже багато бажань, але мало сміливості їх реалізувати. Всі чекають тільки на рішення круглих столів, рішення кабінету Міністрів, Юлії Тимошенко і Господа Бога. Я думаю, що пора братися спочатку за себе, а потім буде приємно побачити, що держава про нас дбає. Повірте мені, немає такого телебачення, на яке не можна потрапити, немає такого міста в Україні, в якому б не любили українську музику.

Я про це говорю, бо я бував у всіх містах: від Луганська до Ужгорода, від Криму і до Чернігова. Скрізь люблять українські пісні, скрізь їх співають і готові їх слухати. Але за однієї умови, як сказав Олег Скрипка: якщо вони будуть якісні, світового рівня. Бо якщо ми дамо рівень російський, то ми програємо, бо нас менше, в нас менше грошей, у нас менше можливостей. Ми тоді програємо.

Наш вихід – бути вищими, і це наш плюс. Ми це вже показали і в музиці, і в спорті. Треба всім побажати впевненості й успіху. Разом нас багато!

Славко Вакарчук,
співак

На світліні:
Святослав Вакарчук

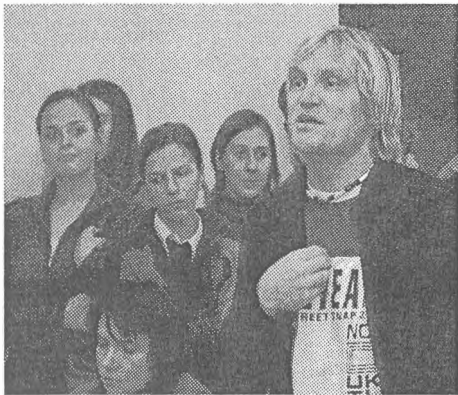
Культура

Ми, артисти, співаки, дуже залежимо від мас-медіа. Наші проблеми частково будуть вирішені, коли в нас не буде антинародних каналів, які провадять відверту антинародну політику. Це одна проблема.

Друга. Коли ми стояли на Майдані,

і за це боротися. Тут мені дуже важко бути об'єктивним, тому що я все творче життя поклав на те, щоб боротися з естрадою, яка співає під фанеру. Це не мистецтво – це караоке, яке, до речі, звучало і на Майдані. Люди стояли на морозі, а на сцені звучало караоке

Ефективність музичної культури

а ми там були не 16 днів, а набагато більше стояли на сценах. Чому саме рокери були на сценах? Тому що саме ця музична культура, як показала революція, є дуже ефективна і набагато більше людей збирає, аніж цей, я б сказав, циганський табір виконавців, який приїжджав агітувати за Януковича. Вони менш ефективні, хоча і розкручені.

Ефективними виявилися андеграунд і альтернатива. Чому так сталося? У нас в сфері культури, так само як і в економіці, є клановість. Якесь клани, знайомі чи родичі тримають телебачення, ефіри. Чому одні артисти часто потрапляють в ефір, а інші менше? Ми хотіли побороти цю систему. І я боюсь, що ми знову прийдемо до такої самої системи, просто одні обличчя поміняються на інші, а сама схема не зміниться.

Я так зрозумів, що оце наше зібрання можна назвати зборами імені Сердючки. Але ж, як кажуть лікарі, треба знаходити причину хвороби. Сердючка заробляє гроші, він класний бізнесмен. Йому дали можливість, і він це зробив. Дали можливість зробити низькоякісну продукцію – вона працює, вона ефективна, і він цим заробляє. Тобто коли немає цензора совісті, тоді включаються бізнес, гроші і таке подібне.

А совісті в нас зараз мало з причин історичних. Класно, коли міністр культури красивий, але треба, щоб він був іще й культурною людиною. Тобто якраз треба піднімати рівень культури

частково. Це було не зовсім правильно. Тобто вже з Майдану почалась така тенденція, для мене – небезпечна.

Добре, ми посунемо російськомовних виконавців і поставимо таких самих українських. Цим, можливо, ми зробимо ще гірше, ми дискредитуємо українську культуру. Сьогодні ми маємо дуже класну ситуацію: ми маємо чисте поле, чистий лист, на якому можна написати все що завгодно. Якщо ж ми почнемо писати корявим почерком українські слова якісь не дуже гарні... Краще їх не писати, бо у нас буде таке саме завтра, як сьогодні.

Олег Скрипка, співак
На світліні: Олег Скрипка

"Інститут Сковороди" – загальнонаціональний проект

1. Німеччина, Франція, Італія та інші країни Європи знайомлять зі своєю культурою за допомогою широко-відомої діяльності Гете-інституту, Французького культурного центру, інституту Данте тощо. Аналогічну функцію для трансляції української культури на закордон покликаний здійснити проект, що його можна назвати "Інститут Сковороди".

До речі, Міністерство закордонних справ Франції вже понад десять років фінансує велику культурну програму, яка має назву "Skovoroda". Завдяки цій програмі Україна одержала переклади українською мовою класиків французької думки й літератури від Монтеня й Руссо до Марселя Пруста й Поля Рікера (див. franc@roller.ukma.kiev.ua). Успішна модель програми "Skovoroda" МЗС Франції може бути взірцем також і для МЗС України.

Але йдеться не тільки про вдалий європейський бренд "Skovoroda". Нова модель, концепт Інституту Сковороди, має бути розроблена в Україні спільними зусиллями МЗС, Мінкультури, командою віце-прем'єра з гуманітарних питань та університетськими

структурами України. Для європейців є дуже привабливим образ перекладача Цицерона й Плутарха, знавця латини, грецької, давньоєврейської та інших європейських мов, оригінального українського мислителя й письменника, що уособлює, подібно до Данте й Гете, універсальну орієнтацію нашої традиції в сучасному культурному житті.

2. Нещодавно Литва була успішним почесним гостем Франкфуртської книжкової виставки. У березні 2005 р. почесний гість Паризької книжкової виставки – Росія. На хвилі нинішньої зацікавленості подіями в нашій країні Україна може стати гостем цих найбільших книжкових форумів Європи. Для цього вже сьогодні потрібно розробити нашим міністерствам національну програму заходів. І знов-таки – "Інститут Сковороди"...

3. Перша світова війна перешкодила масштабному святкуванню 300-річчя Києво-Могилянської Академії (1615–1915). А підготовка до цієї події тривала 13 років. При цьому, під час здійснення перших фінансових внесків у 1903 році, уже констатувалося запіз-

нення, брак часу на висвітлення багатосторонньої історії Академії – "Київських Атен"...

Важливо усвідомити, що 400-річний ювілей КМА (1615–2015) – це загальнонаціональний проект (а не інтерес самої лише "команди Брюховецького"). Це справа всієї України (а не тільки невеличкої академічної корпорації). Мета акцій в Україні та в Європі на шляху до 400-річчя КМА надає глибокого сенсу й перспектив "десятиріччю Ющенка" 2005–2015 років.

Це додатковий шанс для інтеграції української вищої освіти до системи університетів Кракова й Праги, Берліна й Парижа, Лондона й Риму, до "системи Болоньї".

Костянтин Сігов,

директор Центру Європейських

гуманітарних Досліджень НаУКМА

та видавництва "Дух і Літера"

Культура

Вельмишановні колеги, я би хотів підтримати пафос Романа Балаяна щодо молоді, але дещо знизити віковий ценз. Обдароване дитинство має бути предметом дуже пильного щоденного патронату держави: Президента, Кабінету міністрів, місцевих владних структур тощо. Саме юному талантові треба дати зелену вулицю, аби він міг повністю реалізувати свій творчий потенціал. Я б взагалі пропонував мати таку щорічну книгу або програму "Талановите обличчя дитинства",

Обдароване дитинство

де б мали бути представлені діти, які досягли видатних успіхів у мистецтві (і не тільки). Таке видання найважливіший атрибут робочого столу кожного, хто несе відповідальність за долю держави, а отже, і за цих дітей.

Я запропонував проект загальнодержавного часопису "Юний митець", підтриманий Академією мистецтв України і призначений для висвітлення життя, навчання і професійної діяльності юних обдарувань.

Добре було започаткувати щорічну мистецьку акцію наприкінці року – Національний фестиваль мистецтв юних талантів, який би репрезентував найважливіші творчі досягнення та формулював завдання щодо підтримки тих, хто дійсно є справжньою надією нашої держави з влаштуванням концертів, записів на радіо і телебаченні, врученням спеціальних річних державних стипендій. Просив би підтримки цих проектів.

У контексті теми сьогодишньої дискусії можна згадати і проблеми освіти. Я прихильник безперервної професійної освіти, яка починається дуже рано і завершується вищою школою. Що стосується коштів на освіту, яких завжди не вистачає, то, окрім класичного шляху збільшення бюджетного фінансування, треба значно розширити можливості господарської діяльності навчальних закладів у межах чинного законодавства (на жаль, їх перелік дуже незначний), звільнити ВНЗ від будь-яких податків за умови прозорого використання коштів саме на його розвиток; заснувати премію за кращий продюсерський педагогічний проект.

І коли кажуть про безоплатну освіту, я думаю, що це не дуже точно, бо безоплатної в природі не буває: платить або держава, або меценати, або батьки, або фонди. Якщо казати про бюджетне фінансування, то, мабуть, треба дати можливість особливо навчальним закладам широкий господарський діяльності.

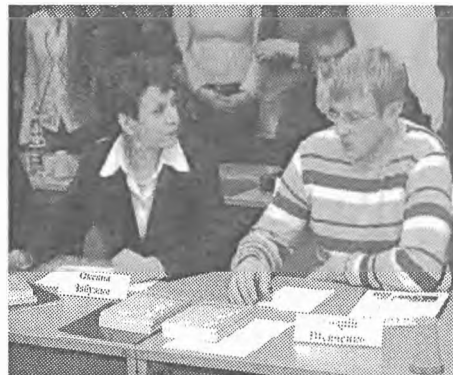
Михайло Чембержі,
ректор Київської дитячої
академії мистецтв.

Я дуже вдячний за такий широкий формат дискусії: він дає можливість говорити про все, тому я говоритиму лише про телебачення. Мені здається, що зараз ключове відчуття в країні, яке зараз є – це відчуття справедливості, можливо, ілюзорної, але те, що принаймні, зараз це відчуття здається дуже реальним і сприймається дуже чітко – це факт. У телевізійному середовищі це відчуття справедливості також є. Воно базується на тому, що журналісти повірили: якщо ти працюєш чесно, якщо дотримуєшся професійних стандартів, це тобі може заслужено принести високі рейтинги, принести славу, принести ім'я. Питання: наскільки швидко це може принести гроші? Як казав пан Ілленко: було б добре, якби сьогодні було вигідно бути українцем, – я ж мрію, щоб вигідно було бути професійним журналістом.

Одна із ключових тем, яка зараз актуальна для журналіста і актуальна для суспільства – це тема кадрових

налісти, особливо молоді журналісти, повинні розуміти, що нічого даремно не минає.

Я думаю, це дуже важливо і при майбутніх кадрових ключових рішеннях, які будуть у нашій медійній сфері. Зараз усі в нас вважають себе серйозними експертами у справі розподілу портфелів. Я, як журналіст, хочу дуже простого, щоб президентом НТРКУ став професіонал із чистою репутацією, щоб головою Держкомітету з питань інформаційної політики став політик із чистою репутацією, і щоби

До професіоналізму з чистою репутацією і відчуттям справедливості

люстрацій. Журналістика заслуговує на це в перших рядах. І частково люстрація вже почалася по факту. Ведеться широка дискусія: наскільки вона потрібна. Для мене це питання очевидне. Якщо ти міністр оборони, і твої люди збивають пасажирський літак – ти повинен піти у відставку, оскільки відповідальний за те, що відбувається у твоєму відомстві. Якщо ти редактор, і твоя ключова місія полягає в дотриманні професійних стандартів, і ти не зумів це відстояти – іди у відставку. Хоча б для того, щоб із часом ти мав право претендувати почати з чистого аркуша щось нове.

По факту, в нас люстрація вже почалася, вона проходить таким явищним шляхом. Ми знаємо, що мусив піти з Нового каналу Сашко Ткаченко, мій великий учитель, який був у дуже непростій ситуації останні роки, і чийми руками робилися не дуже приємні речі для професії.

Ми знаємо, що фактично був усунений від керівництва новинами на "І+1" Слава Піховшик, що дуже близький до цього був Дмитро Кисельов, і тільки дуже потужна корпоративна етика каналу "ICTV" врятувала Дмитра від якогось публічного розбору того, що сталося. Тобто явищним характером це все-таки відбувається. І, я думаю, що це правильно, бо жур-

головою Нацради став і професіонал, і публічна людина із чистою репутацією. За цими критеріями ми дуже адекватно отримали заступника Прем'єра з гуманітарних питань, дай Бог, щоб це реалізовувалося й надалі. А щодо перспективи, для мене, як для людини, яка працює на телебаченні, є дві ключові речі: перша – це майбутнє громадського телебачення. Навіть не хочу зараз іти в подробиці, тому що це тема величезної окремої розмови.

Це, звичайно, зараз дуже важливо для країни, для тих очікувань щодо медіа, які зараз є. І друге – саме зараз прийшов час зайнятися тим, щоб українське виробництво було вигідним, щоб ніхто не боявся сідати разом із дочкою дивитися телевізор, і щоб у цій країні взагалі ніхто нічого не боявся.

Андрій Шевченко,
шеф-редактор 5-го каналу

На світліні:
Оксана Забужко,
письменниця та
Андрій Шевченко,
шеф-редактор 5-го каналу

Маю надію, що серед людей, що зібралися, є хтось із майбутніх державних чиновників, що буде опікуватися якоюсь частиною українського мистецтва. Я щоразу приходжу на збори такі як ці або трішечки інші, кулуарніші, кухонні, і в мене склалося враження, що, пробачте, переміг

Ситуативне створення нового режиму

інший кандидат, і що всі ці люди, котрі зібралися, ідуть у жорстку опозицію до існуючої влади і що вони збираються відвоювати і доказувати, що вони щось зробили в цій культурі, яка називається українською, стукають собі у груди, виривають волосся на лисинах і кажуть: "Хлопці, нам треба щось робити!" Для мене ситуація досить дивна, вона комічна якоюсь мірою для мене, і для мене внутрішньо дуже образлива.

Ситуативно це виглядає так, що нас не дослухалися у призначенні людей, від яких залежатиме доля цих самих людей. Напевне, переможці мають право тримати прапор, але я не знаю, що буде далі. Мене образило те, що першим відвідувачем міністра культури був композитор Злотник, який приніс нову пісню міністру. Я переконаний у тому, що найближчим часом люди, які опікувалися матеріальними ресурсами в культурі, знову до цих матеріальних ресурсів знайдуть хід. У цьому я глибоко переконаний.

Ситуація, яка зараз склалася в кіно, дуже специфічна. Ринок українського кіно, як усі ринки практично, як ринок освіти, ринок виробництва, ринок робочої сили, вже абсолютно не належить Україні як такій. У нас практично не лишилося технологічних ресурсів, на яких можна виробляти фільми так звані комерційні, або не комерційні — які завгодно, які би ми хотіли. Це все вже належить іншим державам і впливовим колам, які фінансуються з інших держав. Це проблема вже не культури — це проблема національної безпеки, вона дуже прозора і зрозуміла. Точно те

саме стосується інформаційного простору радіо і телебачення, на якому немає місця українському мистецтву, українській культурі. Найцікавіше, що все це ми зробили власними руками.

І зараз ситуативно відбувається створення нового режиму, який ще не створився, але якому ми вже потенційно опираємось, що є дуже специфічною історією, яка призводить тільки до революційної ситуації. Це недослухання до людей чергової влади і чергове розділення на своїх, білих, червоних, синіх, помаранчевих і таке інше, що призводить до чергових розколів. Треба переходити на якусь конкретику. Я вже рік ношусь із проектом, створеним провідними спеціалістами американської і європейської кіноіндустрії, які абсолютно переконані в тому, що навіть із того стану, який зараз є, за вісім років можна зробити цю індустрію прибутковою. Влитися в загальноосвітний

процес не з поділення шматочків із ринку, які нам із барського плеча за мінімальні обслуговувані гроші дає Росія, а з ринків великих, які мають і тримають 90 % усього ринку, який називається "кіно", і в якому Україна не буде обслуговувати інтереси, а буде займатися власним продуктом, який зможе лобіювати і пропихати на світові ринки, вибачте за комерційні історії. Вони вірять у нас, вони вважають, що в нас є спеціалісти, і можна вчити спеціалістів, які зараз є, і студентство, і молодь довести до спеціалістів світового рівня, світової кінематографії.

У нас є чим пишатися, є чим займатися, і я просто боюсь, чесно кажучи, що через півроку я просто емігрую з України і триматиму високо український прапор і казатиму, що я українець, торгувати своїм помаранчевим кольором іще деякий час, поки в це будуть вірити, але не в Україні.

У мене зараз відчуття того, що я в еміграції. Чомусь, в якомусь гетто я відстоюю права в державі, яка має начебто всі ознаки держави твоєї, знову починаю відстоювати права і розповідати про те, як це можна зробити. Мене це глибоко ранить і дуже ображає. І чергова неувага нової влади до високого зібрання, яке зібралося тут, не знаю, як це назвати, по-моєму, це виглядає непристойно.

Олесь Санін,
кінорежисер.

На світліні: Олесь Санін

Держава має створити рівні умови для всіх

Перше, замість вступу: Пан Олесь Санін сказав дуже багато з того, що я хотів сказати, але я додам. Часто казали: "Помаранчева революція — це диво". Я починаю цього боятися. Це справді стає дивом, тому що те, що зараз відбувається, ніяк не пов'язане з нею. Це продовження тієї системи "Кучма геть!" і так далі.

Друге. Дозволю собі певні паралелі між державою та академією, тому що академія — це найпомітніший мій життєвий досвід. Уявімо собі, що вступити до академії — то велике мистецтво. Я думаю, хто вступив — той знає. Якби В'ячеслав Степанович підтримував кожного, хто вступає — в нього не вистачило б рук.

Коли я вступаю, він зі сцени говорив дуже мудрі слова, він казав: моя підтримка в тому, що я нікому не допомагаю. І держава має чинити з культурою та мистецтвом десь так само. Коли вона допомагатиме кожному, коли куруватиме кожний проект — не вистачить ніяких міністрів, ніяких міністерств і ніяких коштів.

Держава має створити умови рівні для всіх, вона має це зрегулювати. Зробити рівні умови для тих, хто вже має дуже багато грошей, хто вже є дуже відомий і тих, хто ще зовсім молодий, але хоче працювати. Якщо вона буде підтримувати кожного, хто сказав: "Ой, я хочу написати книжку!" — тоді просто графоманія буде процвітати, і на тому все.

Третє. Це про штучний вплив, про те, що нам говорили, що культуру не можна спустити зверху. Я не згоден. Тому що нашу культуру настільки довго вже штучно гнітили, що штучний вплив зараз просто потрібний.

І від цього я перейду знову до академії. Тут ділили Міністерство культури і мистецтва. Давайте ще поділимо Міністерство науки і освіти, а потім усе це віддамо під одне відомство. Тому що неможливо це все підняти без єдиного могутнього інтелектуального конгломерату. Тобто академія має бути зразком, бо тут є і наука, і мистецтво, і освіта.

Микола Ковальчук,
студент НаУКМА,
ФГН-3, філологія

Проблема

Про те, яким чином приймалося рішення про дні самостійної роботи, ми попросили розповісти віце-президента з навчальної роботи Володимира Панченка.

— Розкажіть, будь ласка, яким чином ви прийняли рішення, що дні самостійної роботи такі будуть. Тобто чи ви самі це вирішили, чи до вас прийшли студенти і сказали: от є підписи, може, ви зробите?..

— Ця тема дебатувалася на наших внутрішніх нарадах досить довго, тому що цей рік специфічний, і всі

сто говорили, що ми від СК, от у нас є велика кількість підписів. Дали мені ці підписи — їх справді було понад 1000 — і з цими студентами теж була розмова. У мене, власне, був такий робочий варіант, — запасний, резервний, компромісний. Оскільки ми маємо ситуацію дефіциту навчального часу, зробити не тиждень самостійний, а дні самостійної роботи — четвер-п'ятниця, 24–25 лютого. До них ще додаються два вихідних. Таким чином, студент матиме чотири дні (з вихідними, звичайно), щоб попрацювати над своїми письмовими роботами. Такий варіант

Дні самостійної роботи: точка зору адміністрації

розуміють що специфічність. Ми на тиждень перенесли сесію. Потім змістилися канікули. Не дивлячись на форс-мажорні обставини, цього року ми не скорочували їх: канікули тривали з 26–27 грудня [неділя-понеділок], найпізніше 29 грудня [середа], до 10 січня без всяких обмежень і без стажувань. Тобто ми дали можливість студентам отримати повні канікули, відпочити після напруженої осені і сесії. Але у зв'язку з цим у нас на початку навчального року випав один тиждень. Оскільки все змістилося на один тиждень, то в другому триместрі виник дефіцит навчального часу. В наших навчальних планах закладено 13 навчальних тижнів, включаючи 8-й тиждень як тиждень самостійної роботи. А фактично вийшло 12 тижнів.

Питання було досить гостре, і навіть перебувало під досить жорстким контролем нашого президента. Перша версія була: у зв'язку з форс-мажорними обставинами ми просто змушені будемо відмовитися від тижня самостійної роботи (але лише цього року, одноразово). І це питання дискутувалося кілька разів на різних рівнях — за участю президента, без участі президента — тобто воно було в динаміці.

Потім дійсно було звернення наших студентів, які прийшли до мене...

— Можете сказати, хто саме прийшов: студенти зі Студентської Колегії чи блоку "Авангард"?

— Звернень було кілька. Спочатку в мене була група студентів, які представили Студенською Колегією, вони показали підписи старост. Там було 48 підписів. Потім було звернення студентів гуманітарного факультету, а потім прийшли студенти Вальчишин та Гречин. Вони не представлялися як виборчий блок "Авангард". Вони про-

було узгоджено з президентом. Одразу в четвер [17 лютого] ввечері я написав проект наказу, який підписали Михайло Теодорович Брик і віце-президент із навчально-наукових студій Володимир Пилипович Моренець.

— Власне, чому "Бонет" зацікавився цією проблемою: блок "Авангард" — Гречин та Вальчишин — вирішили відновлення днів самостійної роботи привласнити собі. Потім прийшла людина зі Студентської Колегії і сказала: "Чому ж так, підписи збирали не вони?"

— Думаю, це не той випадок, коли комусь треба привласнювати результат. Тут взагалі не йдеться про якусь перемогу. Мова йшла про пошук оптимального, прийнятного для всіх рішення. Тому ставити питання таким чином: "ми досягли перемоги" — некоректно. Тому що якщо "перемога", то над ким? Усі думали над вирішенням проблеми з ТСР. Я бачив, що авангардівці написали на своєму плакаті: "вдалося домовитися з адміністрацією". Вчувається якесь, знаєте, напруження: начебто адміністрація опиралася і її зуміли переконати. Ні, проблема була відома нам із самого початку, вона була в динаміці. Зрештою, прийняли ось таке рішення. Президент погодився; студенти, з якими я спілкувався, теж поставилися до цього з розумінням. Насамкінець, щоб спростувати можливі чутки, я хотів би зробити акцент на тому, тиждень самостійної роботи НЕ СКАСОВУЄТЬСЯ. Наступного року він буде в повному обсязі.

Інна Звягінцева
(Ф-т інформатики)

Мандат довіри

Ліцензування програми "Менеджмент в охороні здоров'я" було важливим кроком у її становленні. Державна ліцензія — мандат довіри, важливість якого важко переоцінити з огляду на соціальне значення управління в галузі охорони здоров'я.

Ліцензування — процес приведення програми та умов навчального процесу у відповідність до державних вимог, стандартів. У нашому випадку це було дуже важко, адже програма є абсолютно новою для України. Вона заснована на західних стандартах якості, хоча за змістом програма адаптована до українських реалій і орієнтована на вітчизняні потреби. Отже, приведення програми в повну відповідність стандартам знищило б її інноваційний потенціал. Тож ми зазнавали опору з боку медичної спільноти, фахової ради з менеджменту, відчували інертність традиційної освітньої монополії.

Вирішальною у справі ліцензування стала підтримка тоді ще народного депутата, голови комітету ВР із питань охорони здоров'я, материнства і дитинства пана Миколи Поліщука. Він підписав листи підтримки ліцензування нашої програми, адресовані заступнику Міністра освіти і науки України (МОНУ) і начальнику управління ліцензування, акредитації і нострифікації МОНУ, після зустрічі з учасниками нашої програми. А коли згадані листи підтримки потрапили до рук адресатів, пан Поліщук був уже Міністром охорони здоров'я України... Заперечень не виникло.

До речі, підтримка пана Поліщука проекту "Започаткування програм в охороні громадського здоров'я в НаУКМА, Україні" була запорукою його успішного старту. Словом, пана Поліщука можна вважати хрещеним батьком Школи охорони здоров'я.

Сподіваємось, що Школа зробить вагомий внесок у розбудову потенціалу політиків й управлінців галузі охорони здоров'я. Так, із новим міністром погоджено участь у Першому українському Флагманському курсі Інституту Світового Банку "Реформування та стабілізація фінансування охорони здоров'я" 21–25 березня 2005 року, що його організовує ШОЗ, для 27-ми голів управлінь охорони здоров'я та працівників Міністерства охорони здоров'я України. Міністр і сам збирається відвідати курс, а пари, які пропустить через зайнятість, просив для нього зафільмувати. Потім подивиться. У мене така позиція викликає глибоку повагу!

Ірена Грига,
керівник Школи охорони здоров'я

Культура

“Сьогодні в мене щасливий і навіть дуже щасливий і радісний день. Я накінець влаштував виставку у стінах славетного у світі закладу. Це для мене досить почесно. Я певен, що моя праця для студентів і викладачів буде дуже корисною.

Удачі всім і плідної праці на ниві нашої культури”.

Київ. 24.02. 2005 року. Іван Марчук.

Такий напис у Хвальній книзі Києво-Могилянської академії залишив після відкриття виставки невичерпний у творчості Іван Марчук.

Невичерпність Івана Марчука

Із виставки українського Далі

Відкриття виставки такого видатного майстра – знакова подія, що передує 390-річчю з дня заснування Київської Братської школи – предтечі Києво-Могилянської академії, яке НаУКМА відзначатиме восени цього року.

Виставку відкрив на правах господаря президент університету В'ячеслав Брюховецький. Розділити свято з майстром та могилянцями прийшли видатні художники, письменники, відомі журналісти. Серед гостей виставки: Дмитро Павличко, поет, Почесний професор НаУКМА, Сергій Якутович, художник, лауреат Національної премії імені Тараса Шевченка, Богдан Горинь, мистецтвознавець, громадський і політичний діяч.

В особі Івана Марчука ми маємо живого класика українського живопису. Майстер створив свою яскраво-індивідуальну стилістику образотворення. У його творах, як і в самому Марчуківі, дивовижно поєдналися полярності традиціоналіста і новатора, реаліста й модерніста, глибоко національного митця і водночас – художника планети Земля.

Створене ним (понад півтори тисячі творів) – це цілий материк, осмислення якого лише починається.

Творча еволюція класика українського живопису Івана Марчука, Народного художника України, лауреата

Національної премії ім. Т. Г. Шевченка, формотворча стихія його таланту настільки багатогранна, новаторська та могутня, що його роль у формуванні сучасного національного мистецтва ще по-справжньому не усвідомлено та не оцінено.

Твори Івана Марчука – метафорично-знакові, медитативно-містичні – змушують думати над сенсом буття, над проблемами часу і простору, над незбагненими загадками краси та безцінним подарунком життя.

Іван Марчук – майстер переважно

місячної тональності, в якій домінує емоційно-непередбачуване, таємниче, ірраціонально-інтуїтивне начало. Надзвичайно рельєфно ці риси проявилися в його нічних пейзажах, де Україна постає дивовижним незбагненно-таємничим видінням місячної ночі, коли загострюються запахи, предмети втрачають свої звичні обриси, мерехтливе примарне сяйво срібного світила раптово виявляє те, що вдень було непомітним і банальним.

На окрему увагу заслуговує цикл творів “Голос моєї душі”, який без перебільшення не має аналогів в українському мистецтві. У його центрі – Всесвіт, ніби побачений “третім” оком, схований за оболонкою звичної реальності. Дійовими особами містерії, яку відкриває нам майстер, стають люди, тварини, птахи, рослини – учасники і водночас символи одвічного міфу під назвою – життя.

Не лише творчість, а й саме життя Марчука вражає незвичністю та неординарністю. В ньому щасливо поєдналися такі рідкісні якості як мистецьке обдарування, колосальна працездатність та дивовижна цілеспрямованість.

Іван Марчук – приречений на успіх, який він заслужив завдяки своїй нестримній творчій натурі.

**Галина Ткачук,
Дмитро Заєць**

Прес-центр НаУКМА

**На світлинці (зліва направо):
художник Іван Марчук,
президент НаУКМА В'ячеслав
Брюховецький,
поет Дмитро Павличко**

Із книги відгуків виставки майстра

“Чудові роботи та неперевершений самобутній стиль і техніка, яких не можна сплутати. Ювелірна павутинка просвічує зображення наскрізь і виникає бажання увійти в чарівний простір картини, що наче світиться.

Хочеться побажати геніальному автору міцного здоров'я і незгораючого натхнення. Дякую”.

*Горохівська Соломія
Студентка КМА*

“Дякую за світло, життя, дивовижні образи, кольори... а ще за якусь архетипну юність і легкість”.

*Галина Заяць
Студентка НаУКМА*

“Шановний пане Іване!

Дякую Вам за ці незрівнянні хвилини, які ви подарували. Картини Ваші – це диво, враження словами не передати, хіба що музикою. Дай Бог Вам доброго здоров'я, довголіття та наснаги!”

Приходько Н. І.

“Кожного разу, як маю змогу дивитися на картини Івана Марчука, отримую задоволення від інтерпретації художником життя на землі, назва якій – Україна. Світ, який так любляче поціновує майстер, дарує свіжість весни, радість буття в його різноманітності. Спасибі Вам за цю виставку. Щастя Вам!”

Інна Береза, м. Миколаїв

“Рада дуже нарешті побувати на Вашій виставці. Все так дуже цікаво, тонко. В роботі “А кругом весна буяє” дуже добре показано присутність Бога у найвіддаленіших, але, водночас, найкрасивіших куточках нашої Землі. І Вам, як нікому, це дуже добре вдається показати нам, простим смертним. Щастя Вам!

Галя Жук, м. Тернопіль

“Шановний, дорогий Маестро пан Марчук!

Важко Вам щось бажати, писати. Ви геніальний! Ми Вас дуже кохаємо! Будьте нам здорові! Міцно-міцно! Бажаємо наснаги, творчого пориву і ще більшого злету. Чекаємо Вас у нашому місті Лева. Не забувайте нас, західняків.

Щиро Ваші, львів'яни

Актуально

Протягом березня у столичному радіоефірі на частоті 69,68 МГц на-решті з'явиться принципово нове, могилянське "Молоде радіо". Його організатор – випускник Могилянської школи журналістики Стас Шумлянський. Він і розповів нам про творчі плани.

Могилянське "Молоде радіо"

"Могилянське" радіо в першу чергу не тому, що Києво-Могилянська академія разом із Посольством США та радіо "Люкс" (яке надало свою частоту для трансляції прередач "Молодого") та багатьма іншими організаціями підтримала новий проект; і навіть не тому, що "Молоде", здається, стане саме тим радіо, якого так довго очікували могиляни. І не через те, що абсолютна більшість авторів – студенти Академії. Мається на увазі широкий діапазон тематики, абсолютна свобода, творчий свіжий підхід, які, як правило, асоціюються зі словами "могилянський за духом".

У команді "Молодого" є кілька вихованців Школи журналістики, які проходили практику на радіо, мають досвід, проте більшість журналістів – абсолютно нові в цій сфері, творчі люди. Коли команда лише формувалася, по Академії було "кинуто клич", і на диво багато різних за зацікавленнями студентів відгукнулося. Хоч мало хто з них мав досвід роботи на радіо, проте кожен приніс насправді свіжі та цікаві ідеї, які згодом розгорнуться у плани майбутніх передач. Тому нове радіо було готове почати свою роботу іще одразу після виборів, проте із зрозумілих причин вихід передач "Молодого" відклався.

Ефір нового радіо складатимуть музика та передачі. Музика буде передусім українською, причому якщо поставатиме питання, кого ставити – чи "Океан Ельзи" чи групу з невідомою назвою, то в ефірі піде саме вона. Звісно, за умови відповідної якості. На відміну від інших радіостанцій, де маловідомі колективи, як правило, мають платити за те, щоб їх

композиція прозвучала в ефірі, "Молоде" планує робити це безкоштовно. Таким чином ми допомагатимемо "розкрутитися" молодим виконавцям, а наші слухачі матимуть змогу послухати щось свіже й несподіване.

Також в ефірі "Молодого" звучатиме та музика, якої зазвичай не почуєш на інших радіо, що всі працюють у 3–4 форматах. Це буде і реггі, і класика, і рок, і джаз і ще багато всього цікавого. Щодо наших передач. Про них мені завжди важко розповісти, адже треба їх втискувати в якісь звичні рамки: про політику, про спорт, про погоду, або що. Але наші передачі не вписуються в якісь традиційні поділи, вони, так би мовити, дуже авторські – адже єдина умова (окрім якості та цікавості), яку ми ставили перед авторами: щоб на інших станціях не було чогось подібного. Ось лише деякі назви: "Приватна

географія", "Авангардний собака", "Анатомія права", "Музика Джа". А що воно таке – то вже треба чути.

Радіо зумисне не було назване "Молодіжним", щоб не звужувати коло слухачів до окремої вікової категорії. Безсумнівно, в Україні існує саме таке коло слухачів, яке якраз очікує на появу подібної радіостанції. І тому ми очікуємо, що наші передачі будуть цікаві і 17-ти, і 25-ти, і 40-річним.

"Молоде радіо" – проект засадничо неприбутковий. З огляду і на хвилю, і на формат. Ми вже маємо підтримку КМА, яка надала приміщення й відремонтувала студію, Американського Посольства, грант якого дав нам змогу запустити проект, того ж радіо "Люкс". Але це не означає, що ми не будемо шукати гроші, адже підтримка нам потрібна. І тут ми сподіваємося не тільки на гранти, а й на вітчизняний бізнес. Адже в усьому світі бізнес дбає не лише про прибуток, а й про своє "соціальне обличчя".

Сподіваємося, зокрема, й на підтримку могилянців, які працюють у різних фірмах. Звісно, що з їхнього боку це не буде лише благодійність – це може бути підтримка створення окремих передач. А в перспективі – спонсорство різноманітних акцій – зокрема, концертів, які планує підтримувати наше радіо.

Загалом є поширений стереотип, що українське принципово не може бути прибутковим. Побачимо, чи можна буде його змінити...

Підготувала
Галина Ткачук,
студентка НаУКМА

Анонс

Найближчими числами "Дзеркало тижня" надрукує інтерв'ю Жанны Безп'ятчук, студентки НаУКМА, з Дмитром Дроздовським, студентом гуманітарного факультету, автором книги "Космічна мова людської душі", яка претендує на премію імені Олеся Гончара. Пропонуємо фрагмент цього інтерв'ю.

– Видання власної збірки есеїв з філософії мови на першому курсі університету – це просто фантастичний старт. Розкажіть, яким чином все це стало можливим.

– Варто почати з того, що Києво-Могилянська академія сьогодні – це, перш за все, науково-навчальний заклад. Таким чином, вже на першому курсі треба зрозуміти, що без певних наукових, творчих доробків неможливо говорити про комплексність академічної підготовки, тому має бути певна акцентуація на наукових доробках студентів.

Перший курс Києво-Могилянської академії дав мені можливість систематизувати і класифікувати знання, здобуті за ці роки, і сформувати певний академічний концепт, який, власне, і втілено в цій книжці есеїв "Космічна мова людської душі". Цей проект також підтримав професорський склад такого європейського університету як Оксфордський університет, тому і книжка є двомовною – український та англійський варіант.

– Яким чином ця книжка потрапила до королеви Великобританії? Виявляється, що це не так-то вже й важко досягти до її величності.

– Не варто так сприймати королеву. Якщо ми спроможні створити якийсь проект, який зацікавить Європу, а, мабуть, ця книжка засвідчує українське знання лінгвістики в загальноєвропейському контексті. Все залежить від того, чи ми зможемо зацікавити європейську наукову спільноту нашими напрацюваннями в цій галузі. У даному разі королеву варто сприймати як гаранта найкращих британських традицій, як гаранта розвитку англійської мови у світі. Таким чином, якщо ми створюємо якісний продукт, послугуючись англійською мовою, то ми засвідчуємо свою повагу до цієї мови як до мови міжнародної комунікації. Водночас якщо ми створюємо продукт, який має національне підґрунтя, в даному разі це українське мовознавство, українська мова, то, безперечно, цей продукт буде цікавим і для європейського споживача.

Повертаючись до питання, яким чином ця книжка потрапила до британської королеви, то тут варто згадати знову ж таки пана Веддінгтона, почесного сира Лондона, який презентував що роботу британській монархчній родині. Йому вдалося, що про цю роботу має право дізнатися і королева Єлизавета II. Ми знаємо, що сьогодні англійська мова теж потерпає від різних мовних впливів. Скажімо, на американському континенті сьогодні іспанська мова поступово витісняє англійську. Та й англійська мова в Британії – це не таке вже й просте питання.

Коротко

На спільному засіданні керівних органів Ліги українських меценатів та Київського фонду ім. Олекси Гірника «Український дім – українське слово» названо перших лауреатів премії ім. Олекси Гірника, яку присуджують за значні успіхи в національно-патріотичному вихованні дітей та молоді, прищеплення їм патріотичного ставлення до української мови. Серед відомих діячів культури, науковців, журналістів, освітян лауреатом став і президент Національного університету «Києво-Могилянська академія», доктор філологічних наук, професор Вячеслав Брюховецький.

У Миській ратуші Едмонтону за сприяння Едмонтонського відділу конгресу українців у Канаді відбулося засідання в рамках щорічного відзначення пам'яті жертв голодомору 1932–33 років. Із промовою виступив отець Юрій Мицик, професор, доктор історичних наук, стипендіат ім. Івана Коляски Канадського інституту українських студій, автор понад тисячі публікацій і редактор двох томів книги «Український голокост 1932–33 рр. Спогади тих, хто вижив». Таку ж назву мав і виступ Юрія Мицика про найбільший злочин радянської влади проти українського народу, що забрав життя від 7 до 10 мільйонів українців.

25-го лютого в Кобзарській світлиці Українського дому відбувалося нагородження переможців Міжнародного конкурсу молодих літераторів «Гранослов-2004». Молодих письменників вітали Катерина Ющенко та Володимир Яворівський, голова Національної Спілки письменників України. Серед переможців – три студентки НаУКМА: Світлана Богдан (ФГН-3), Олеся Павленко (ФГН-2) та Катерина Єгорушкіна (ФГН-2), відзначені за поетичні збірки. Вони – автори рукописів, які вийдуть протягом року окремими книжками.

Окремим альманахом «Крейда» в м. Рівному вийшли зокрема твори учасників «Літтусівки», серед яких – могилянці Світлана Богдан, Галина Ткачук.

На початок березня планується фінальний тур Всеукраїнського поетичного конкурсу «Молоде вино», організованого «Творчою асоціацією 500» та традиційно підтримуваного НаУКМА.

UKMA Library * Book

Лютий

Телерадіоєфір

Михайло Брик. 1-й Національний. Програма "Ноев Ковчег". – 2 лютого.
Юрій Мицик. Голодомор 1933-го р. "Відлуння", Промінь, 7 лютого.
Христина Коціра. Круглий стіл "як узгодити комерційні інтереси з потребами національної культури". Телеканал "Тоніс". – 8 лютого.
І. Сухіталивілі. Українське радіо. 1-й Національний. Круглий стіл "як узгодити комерційні інтереси з

НаУКМА в інформаційному просторі

потребами національної культури". – 8 лютого.

Наталія Шемчук. ТРК "ЕРА". Круглий стіл "як узгодити комерційні інтереси з потребами національної культури". – 8 лютого.

Ганна Багряна. Всесвітня служба радіо "Україна". Круглий стіл "Як узгодити комерційні інтереси з потребами національної культури". – 9 лютого.

Вікторія Худякова. Круглий стіл "Як узгодити комерційні інтереси з потребами національної культури". КДР ТРК. – 9 лютого.

Михайло Брик. Проблеми чистої води "Ноев ковчег", Перший Національний, 16 лютого

Юрій Мицик. Голодомор 1933-го р. "Відлуння", "Промінь", 14 лютого.

Лариса Брюховецька. Конфлікти українського кінематографа. Новини. Студія "1+1". 19 лютого.

Лариса Масенко. Програма "Діалоги про культуру" на "Промені". 20 лютого.

Костянтин Нечипоренко. Виставка Івана Марчука в НаУКМА. UNIAN. 24 лютого.

Марина Петрова. Виставка Івана Марчука в НаУКМА. "ICTV". 25 лютого.

Галина Бабій. Виставка Івана Марчука в НаУКМА. Інформаційно-музичний блок ЕРА-радіо на Промені (105 FM). 25 лютого.

Василь Марусик. Виставка Івана Марчука в НаУКМА. Радіо. "Голос Києва". Українське радіо. 26 лютого.

Василь Марусик. Виставка Івана Марчука в НаУКМА. Радіо. "Промінь". Українське радіо. 26 лютого.

Лариса Кадірова. Як узгодити комерційні інтереси з потребами національної культури". Прямий ефір. Радіо "Ера". 26 лютого.

Лариса Брюховецька. Як узгодити комерційні інтереси з потребами національної культури". Прямий ефір. Радіоканал "Культура". 26 лютого.

Публікації

Новий рубіж "Дня" // День – 8 лютого. – С. 1.

Ірина Шевчук. Європа відчула себе живою // Україна і світ. 4–10 лютого.

Ірена Грига. Ваш вихід, менеджери! // Дзеркало тижня. – 12 лютого. – С. 17.
Катерина Щоткіна. Давайте, нарешті, розберемося, хто кого любить // Дзеркало тижня. 16 лютого.

Олексій Ведров. Мораль і політика – несумісні? // Слово Просвіти 17–23 лютого.

Наталія Трофімова. "Похибка

вибірки" // День, № 28, 17 лютого

Жанна Безп'ятчук. Віталій Булаво. "Україна: суспільства, людина, природа" // Освіта України №13 15 лютого

Аліна Стрижак. Закриті проблеми "Відкритої ночі" // Україна молода, №31, 18 лютого.

Ольга Петрова. Яким бути музею сучасного мистецтва України // Дзеркало тижня, № 6, 19–25 лютого.
Лариса Брюховецька. Кіно як обличчя нації // Дзеркало тижня, №6, 19–25 лютого.

Галина Ткачук. Могилянці зашурхотять "мишами" // Дзеркало тижня, №6, 19–25 лютого.

Володимир Янішевський. Філігранні "своєки" // Хрещатик, 18 лютого.

Інф. Освітня галузь // Наука сьогодні, №4.

Жанна Безп'ятчук. Ідей не бракує – справа за їх здійсненням // Україна Бізнес, №8 (688). 21–28 лютого.

В'ячеслав Брюховецький. "Не так важливо, що хтось зодягнений модніше..." // Сільські вісті, 22 лютого.

Станіслав Бондаренко. Марчук постижмий // Киевские ведомости, 26 лютого.

Дмитро Десятерик. Фіксація енергії на CD // День, №35, 26 лютого.

Над випуском працювали:

Тайсія Шаповаленко
Дмитро Засць
Галина Ткачук
Жанна Безп'ятчук
Дмитро Дроздовський
Анатолій Поліщук

Світлина
Сергія Росинського
Прес-центр НаУКМА,
тел. 425-1536,
pressa@ukma.kiev.ua

